

Den rene klang

Arne Guttormsen **Vårt Land** 1. November 2005

Knut Nystedts inderlighet er ikke tilbudsvare. Udødeligheten ved Knut Nystedts musikk kan bare fremtiden tale om. Platen *Immortal Nystedt* dokumenterer at 90-åringen taler inderlig til sin samtid.

Platen starter med det seksdelte verket «Prayers of Kierkegaard» fra 1999. I dette verket alene viser Knut Nystedt både hvilken stor korkomponist og hvilken evangelist han er. Inderligheten i hans henvendelse til oss er vel ivaretatt i Ensemble 96s varme og homogene klang.

Nystedts inderlighet er ikke tilbudsvare. Lytt til hans skapelsesberetning «The Word became Flesh» – ordet ble kjød – og enda mer til «Jesu sieben Worte» og hør hvordan Nystedt skaper sine klangmalerier. Den harmoniske treklengen hos Nystedt er som det hvite lyset hos Jakob Weidemann. Midt i dødsdramaet på Golgata klinger den vakreste C-durklang på ordet 'Paradis' når røveren får sitt løfte. Jesu ord toner ut i en jordfarget B-durklang. Det er i veien inn og opp mot disse klangene at Nystedts musikk er på det mest intense.

Denne lengselen mot den rene klagen tar Nystedt helt ut i verket «Immortal Bach». Antakelig det verket på platen som synges mest. Det er en bearbeiding av J.S. Bachs «Kom süsse Tod» – kom søte død. Etter Bachs innledning får svært mange toner flyte disharmonisk og tilsynelatende uten retning. Harmoni er et credo for Nystedt. Når toner vikler seg i svære «spagettiklanger» hører du at de streber mot den rette linje og den rene samstemmighet.

Ensemble 96 ble dannet i 1996 da Oslo-Filharmoniens kammerkor ble nedlagt. Dirigent Øystein Fevang pleier en korklang som kjennetegnes både av varme og klarhet, en forutsetning i all Nystedts musikk, og en klang som korkomponisten og kordirigenten Knut Nystedt har gitt oss.

Super Audio CD heter innspillingsteknikken som er i bruk på denne kresne innspillingen. Den gir deg en tredimensjonal virkning som er avgjørende særlig for verket «Immortal Bach». Det fremføres med koret spredd i en sirkel rundt publikum. Fullt utbytte av dette får man bare med et surroundanlegg. CD-en kan imidlertid spilles på alle tradisjonelle anlegg og datamaskiner. **IMMORTAL NYSTEDT er en plettfri innspilling av inderlig musikk.**

Hyldest til Knut Nystedt

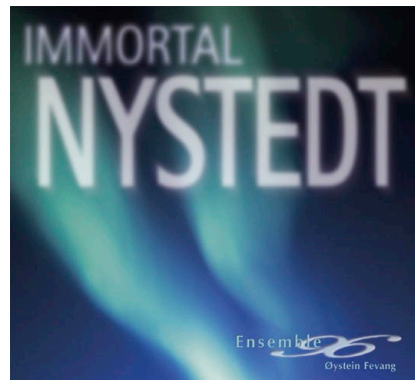
Kjell Hillveg **Aftenposten** 4. november 2005

Jeg vet ikke hvor mange av dere som satt benket rundt radioapparatene 16. oktober, da NRK P 2 direkte sendte finalen fra den prestisjetunge korkonkurransen "Let the peoples sing". Gikk dere glipp av det, kan jeg fortelle at "Voci nobili" fra Bergen i år gikk helt til topps i den såkalte "voksen klasse". Og det var imponerende sang vi hørte. I og med at ukens utvalgte også retter søkelyset på nok et fremragende norsk kor, gir det meg anledning til å gi et lite tilbakeblikk på flere norske korutgivelser som har kommet på markedet de siste årene. Jeg tenker for eksempel på Det Norske Solistkors fantastiske "Hear", fra 1999, som fikk en anmelder i det fremtredende amerikanske musikkmagasinet Fanfare til å utbryte: Når hørte jeg senest slik fabelaktig korsang. Grex Vocalis' juleplate fra i fjor var også en førsteklases sak, og i dag altså Ensemble 96 som har viet en hel CD til årets store jublant: 90-årige Knut Nystedt.

Nystedt er ikke bare nestoren blant norske komponister. Han er også uten sammenligning den oftest fremførte i kor-sammenheng. Ikke minst i USA er han en meget respektert herre. Hans komposisjoner er solgt i hundretusenvís av eksemplarer. Han var en nybryter, og skapte straks sitt eget tonespråk. Tette harmonier, men aldri atonal. Han betegnes som en stemmenes komponist. Han er krevende, men ikke umulig når han strekker sangernes kapasitet til det ytterste. Musikken har alltid linje og slik dirigent Øystein Fevang anretter det hele, en befriende ro. Repertoaret på denne nye utgivelse konsentrerer seg om verker av ganske ny årgang. Og spennvidden forekommer meg å være ganske omfattende. Fra den svært dramatiske "The word became flesh" til genistreken "Immortal Bach", der Nystedt tar utgangspunkt i Johann Sebastians kjente koral "Komm süssee Tod". Måten det hele blir umerkelig fra Bach inn i Nystedt og tilbake på er helt fantastisk. Koret gjør en suveren innsats. Intonasjonen er plettfri og balansen upåklagelig.

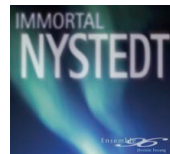
Jeg går ut i fra at komponisten selv er fornøyd med det man hører. Vi som tilhørere har i alle fall en stor stund ved hjemmestereo, der lydbildet er klart og fritt. En verdig bursdagspresang til en av de største representanter for norsk musikkliv de siste 80 årene. Han gjorde seg tross alt allerede i barneårene bemerket som begavet guttesopran i Olavsguttene, og nå er han også blitt forfremmet til kommandør av Den Kongelige Norske St. Olavs Orden.

Vi gratulerer, og utbryter: Hvorfor Pärt og Tavener når vi har Nystedt?

Viktig og vakker

Nina Krohn **NRK kulturnytt** 9. september 2005

Platen «Immortal Nystedt» utgis i tilknytning til Knut Nystedts 90-årsdag sist lørdag. Her får vi fem av hans seneste korverk, komponert i tidsrommet 1999-2003. Dette er korkomponisten Nystedt i et nøtteskall: stor klangkunst kombinert med tekstnærhet og religiøs alvor. Og akkurat det får Ensemble 96, og dirigenten Øystein Fevang, svært godt frem.

Komposisjonen «Prayers of Kierkegaard», setter an tonen. Teksten er hentet fra en samling religiøse betraktninger av den danske filosofen Søren Kierkegaard, og det starter som en mørk enstemmig bønn, som etter hvert bretter seg ut i stadig tettere klanger – som en vifte som langsomt folder seg ut. De fleste av komposisjonene har denne vekslingen mellom enstemmige linjer og komplekse klanger. Nøkkelord i teksten er gjerne klanglig uthevet, «light» i verket «The Word Became Flesh» - hvor koret synger «I Gud var liv, og livet var menneskenes lys».

Ensemble 96 er et av våre beste vokalensembler. Dirigenten Øystein Fevang ønsker en variert korklang. Han beveger Ensemble 96 fra den helt store, samlede klangen, til det å legge vekt på en tydelig flerstemmighet hvor kor-medlemmene nesten opptrer som enkeltindivider. Dette er særlig virkningsfullt i den rystende «Jesu sieben Worte» - Fortellingen om Jesu' siste ord på korset. Tross mørk gjennomgangsløyd, finner vi også et lyst og livsbejande verk, «Nytt er livet», med tekst av Olaf Mosdøl, hvor gjestekoret Bærum Vokalensemble, med kvinner fra 18-30, har skikkelig god høyde og varm klang, og imponerer i verkets mange vanskelig sprang. **En flott korplate med meget god lyd, hvor innholdet både er viktig og vakkert.**

Gedigen korkunst [terning 6]

Terje Barø **Tønsberg Blad** 15. September 2005

Knut Nystedt rundet 90 år 3. september og ble behørig feiret. Nystedt fremstår bokstavelig talt som en nestor og er avgjort en av landets mest betydningsfulle bidragsytere til den norske kortradisjonen - både som komponist og dirigent. For dette har han da også høstet en lang rekke priser og utmerkelser, blant annet Ridder av St. Olav (1. klasse). "Immortal Nystedt" er en bursdagshyllest til kor-nestoren, og er i hovedsak signert Ensemble 96 og dirigent Øystein Fevang. Bærum Vokalensemble er gjester på ett av verkene. Platen inneholder for øvrig fem av Nystedts seneste korverk fra perioden 1999-2003. Det åpner med seks satser (prayers of Kierkegaard), som var et bestillingsverk til Det Norske Solistkor og urfremført i 2000. Det fortsetter med Salve Regina, som bygger på Maria-antifon fra middelalderen, via The World Became Flesh (urfremført av Augsburg Choir i Minneapolis i 2201), Nytt er livet (urfremført av Bærum Vokalensemble i 2003), Jesu sieben Worte (urfremført av Ensemble 96 i 2003), til avslutningen Immortal Bach som ble urfremført i Trefoldighetskirken i Oslo i 1988 av Sateren Choir fra Minnesota. Selv om undertegnede har flere års fartstid fra korlivet som sopran, blir jeg fattig på dyptgående faglige kommentarer til denne fantastiske utgivelsen. I stedet vil jeg komme med følgende oppfordring: len deg tilbake i godstolen, lukk øynene og nyt. Dette er gedigen korkunst på øverste hylle!! Har du i tillegg surround-anlegg i stuen, blir du garantert sittende en time till!

Korprakt i surround [terning 6]

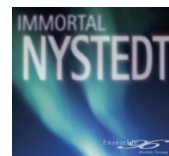
Trond Erikson **Smaalenene** 12. september 2005

Universets begynnelse og dramaet på Golgata, middelaldersang og tysk barokk, Søren Kierkegaards inderlighet – og en barnedåp i Oslo i 1987. Når man i tillegg får et kor i ypperste klasse - og lyden bretter seg ut i strålende kvalitet (5.1 surround), er det bare å åpne ørene og la tærne krølle seg. For like mye som Nystedt (f. 1915) er og blir nestoren blant norske kor-komponister, bekrefter Ensemble 96 sin posisjon som ett av landets fremste kor, med sine klare stemmer, nydelige diskjon og levende formidlingsevne - mye takket være dirigent Øystein Fevangs utrettelig arbeid.

Knut Nystedt henter inspirasjon fra alle tider, og skaper gedigen korkunst med kristent perspektiv og allmennmenneskelig appell. Den nå 90-årige komponisten og dirigenten har de siste femti årene hatt en særstilling innen norsk kormusikk. I USA, Tyskland og Japan er Nystedts verker en viktig del av det klassiske repertoaret. Hovedverkene på denne platen er skrevet i perioden 1999-2003 - og man blir stadig like overrasket over Nystedts evne til å fornye kormediet, samtidig som det klanglige ligger godt innenfor det spiselige for folk flest. For direkte radikal i tonespråket er Nystedt ikke. Likefullt er denne plata et bevis for komponistens enorme kompositoriske kvaliteter og at mannen - til tross for sine 90 år, fortsatt nyter godt av et betydelig talent. I disse nyere verkene har Nystedt brukt sin enorme erfaring til å krone sin karriere med det ypperste han har skrevet for kor a cappella. Kammerkoret Ensemble 96 har tidligere høstet overveldende kritikker for sine konserter og innspillinger, og har det siste året gjestet både Oslo Kammermusikkfestival og Festspillene i Bergen.

Et dokument som viser hvor stor Nystedt er som korkomponist [terning 5]

Horar Klempe **Adresseavisa** 18. oktober 2005

Så støtt som fjell! Korsang har utvilsomt gått gjennom en nivåheving. Det finnes så mange gode kor rundt om i landet at det kan dukke opp overraskelser rundt hver sving. To av disse overraskelsene (for oss som bor i Midt-Norge) er Ensemble 96 og damekoret Bærum Vokalensemble. Ensemble 96 har markert seg tidligere og denne innspillingen bekrefter styrken. Her er det velklang i fri dressur, der spekteret blir utfordret av Nystedts sine klanglige ytterpunkter. Men også Bærum vokalensemble legger igjen et svært godt inntrykk i «Nytt er livet» som Nystedt skrev så sent som i 2003. For det er en stor produksjon Nystedt kan se tilbake på nå i disse dager da hans nittiårsdag blir feiret. Og utvalget på denne innspillingen viser absolutt noen av de mest interessante sider av hans kor-stil. Det ligger mye i åpningsverket som bygger på tekster av Søren Kierkegaard. Komponisten og tekstforfatteren har til felles at de tar avstand fra fastlåste systemer for i stedet å fokusere på de umiddelbare subjektive inntrykk. Det er umiddelbare glimt av storhet Nystedt forsøker å skape med sine tette klanger og uforutsigbare oppløsninger. Og korene er fullt på høyde med musikkens potensial – bra!

Overbevisende korkunst

Bjarne Jespersen **Gjengangeren** 24. september 2005

Komponisten og kordirigenten Knut Nystedt fylte 90 år den 3. september og er blitt hyllet med denne CD'en. 12 år gammel sang Knut Nystedt sopran i Olavsguttene. For to år siden, 88 år gammel, komponerte han de nyeste stykkene på denne CD'en. Med andre ord: i 76 år har Nystedt hatt sammenhengende befatning med kor. Han er norsk korsangs nestor og kjenner mediet til bunns. Han har skapt gedigen korkunst – forankret i kristendommen, men med en allmenmenneskelig appell.

I de første seks sangene er tekstene tatt fra Søren Kierkegaards religiøse forfatterskap. Salve Regina er bygget på en Maria-antifon fra Middelalderen. Spor åtte er en bibeltekst. I 9 til 12 er tekstene hentet fra dikteren Olav Mosdøl og komponert for damekor. Fra spor 13 til 19 er igjen hentet fra Bibelen, mens det siste sporet er en bearbeidelse av en av J.S. Bachs Geistliche Lieder fra 1736. Det siste verket er meget interessant rent teknisk, med en spennende romvirkning. Sangerne er stilt opp som fem likeverdige kor rundt i rommet. Med en tidsmessig forskyvning av stemmene, blir virkningen spennende. Med Super Audio CD gjengis her den tredimensjonale virkningen slik komponisten har tenkt seg den. Ensemble 96 er en videreføring av Oslo-Filharmoniens kammerkor, som ble nedlagt – nettopp i 1996. Koret har vunnet priser både nasjonalt og internasjonalt, hatt flere turneer og spilt inn mange CD'er. Øystein Fevang ble håndplukket til dirigentjobben, og det er jo ekstra hyggelig, når vi vet at han er fra Horten! En kresen og fin musiker som vet hva han vil og som lykkes fint.

CD'en har en fantastisk klangverden; den har en klarhet, renhet og samstemthet som ikke går på bekostning av et personlig preg. Man fornemmer hele tiden korsangernes dyktighet og kan skjelve enkeltstemmene. Meget overbevisende! For korsangere burde denne CD'en være et must. Her er mye inspirasjon å hente. Vel bekomme!!

Klanglig fullendt fra Nystedt

Bjørn-Tore Sandbrekkene **Østlands-Posten** 28. september 2005

God underholdning! Kornestor Knut Nystedt fylte 90 år 3. september. På platen «Immortal Nystedt» hylles han gjennom verker som viser hans storhet som skaper av vokal monumentalitet.

Ensemble 96 og dirigent Øystein Fevang presenter Knut Nystedts korverk på en uvanlig intens og klangfull måte. Nydelig i fraserings-teknikk og gnistrende godt i musikalsk fargelegging. Seks satser (prayers of Kierkegaard), som var et bestillingsverk til Det Norske Solistkor, Salve Regina, som bygger på Maria-antifon fra middelalderen og ikke minst hans nydelige «Immortal Bach». Alt i en gjennomført og svært så vakker framføring.

Det er i første rekke klangfullheten og den intense vokale formidlingen som kjennetegner Knut Nystedts verker. Intrikate musikalske oppbygginger i grenselandet til modernisme, og en komposisjonsteknikk som utnytter koret til det fulle, setter krav og klarer å skape musikalsk fargelegging. På denne platen noe av det mest monumentale fra Nystedts hånd med monumentale klangidealer.

Jubileumsplaten til Knut Nystedt har blitt en musikalsk nytelse å lytte til både på grunn av komponistens enestående vokal-musikk og strålende framførelse fra Ensemble 96. Platen er stor i musikalsk innhold, enkel men storslagen å lytte til, men ikke minst vakker. Platen, spilt inn i «Super Audio Cd 5,1 surround + stereo» gir mulighet til en ekstra storslagen opplevelse dersom du musikk-anlegger som innfrir. Eller får du uansett en koropplevelse du sjelden har hørt maken til.